

Hamar kirkegård og historien

Hamar kirkegård ligger rett nord for Hamar sentrum og Hamar domkirke, og rett syd for friluftsområdet Ankerskogen. Kirkegården er i dag sentralt plassert i Hamar by, og ligger tett inntil Furnesvegen, som er en av hovedinnsfartsårene til Hamar sentrum. På den eldste delen av kirkegården består trevegetasjonen hovedsakelig av lønn, lind og bjørk og i urnelunden er det furua som dominerer. Hamar by hadde opprinnelig ingen egen kirkegård. Som innbyggere i Vang sogn (inntil 1908) ble de fleste av innbyggerne begravet ved Vang kirkegård. For å skaffe en voksende by en egen kirkegård, ble det i 1852 nedsatt en komite med dette for øye. Kirkegården ble anlagt på grunnen til Holset gård i Vang, og ble ferdigstilt i 1859. Kirkegården lå imidlertid helt inntil 1946 fremdeles i Vang, da først ble den formelt sett en del av Hamar by. Kirkegården ble innviet av prost Paul Vinsnes den 26. mai 1859. Vekter Hans Pedersen ble ansatt som graver. I oktober ble den første gravlagt, og i 1859 er i det i følge gravprotokollen gravlagt 3 personer på Hamar kirkegård. Året etter, i 1860, ble det gravlagt 19 personer på kirkegården. Det eldste gravminnet som er bevart på kirkegården, er fra 1868. I 1886 ble det oppført et gravkapell på det høyeste punktet på kirkegården. Dette ble senere revet, og her finner vi i dag en minnelund. I 1938 sto Hamar krematorium ferdig, og i denne forbindelse ble kirkegården utvidet mot vest. En egen urnelund ble også anlagt, og tatt i bruk i 1949.

Utdrag fra reglement for Hamar kirkegård 1931:

”§19 Adgangen til kirkegården er åpen for besøkende fra solens oppgang til en time etter dens nedgang, dog ikke før kl. 6 om morgenen og etter kl. 10 om aftenen. 10 minutter før porten lukkes, skal der ringes med en dertil bestemt klokke for å varsle om, at lukning vil finne sted.

§ 20 På kirkegården må der ikke gresse kreaturer eller medbringes hunder.

§ 21 Intet arbeide med opkasting av graver bør foregå uten ved dagslys, med mindre kirkegårdsvergen dertil gir sin tillatelse”

Hamar kirkegård har blitt utvidet i flere etapper, først i 1882 (1886?), så i 1901, da var kirkegården på 8824 m². Det eldste kartet av kirkegården som er bevart er fra 1904. Det er her inntegnet 57 gravfelt. Senere utvidelser fulgte i 1943?. Dagens kirkegård er nå avgrenset av Furnesvegen, Stafsbergvegen, Kvitmyrvegen og Ankervegen. Kirkegården er inndelt i 92 gravfelt med totalt 6271 graver fordelt på 71 felt for kistegraver, 12 felt i urnelunden, 7 urnefelter og 4 felt på minnelunden. Det foreligger ingen utvidelsesmuligheter, men det er grøntarealer som ikke er benyttet til gravfelter, men som i tidligere planer fra 1940-tallet er tegnet inn som dette.